

KONGRESY, SYMPOZJA I KONFERENCJE

Międzynarodowa konferencja *Tectonics & Sedimentation* Bonn, Niemcy, 16–18.02.2009

W dniach 16–18.02.2009 r. w Bonn odbyła się międzynarodowa konferencja tektoniczno-sedymentologiczna. Głównym organizatorem był Steinmann Institute für Geology Uniwersytetu w Bonn (ryc. 1), a obrady toczyły się w ramach spotkania Towarzystwa Geologii Sedymentacyjnej, Sekcja Centralnej Europy (SEMP-CES). Temat przewodni konferencji został zdefiniowany następująco: *Procesy tektoniczne inicjujące erozję i transport osadów w kontynentalnych i morskich basenach — badania i modelowanie*.

W spotkaniu udział wzięło 140 osób z 14 krajów. Polskę reprezentował tylko autor tego sprawozdania, tj. dr Marek Widera z Instytutu Geologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Podczas prezentacji ustnych wygłoszono 41 referatów. Ponadto krótko omówiono i zaprezentowano 40 posterów. Wśród wymienionych był referat M. Widery i A. Hałuszczaka (UWr, Wrocław), pt. *Sediment architecture and tectonic evolution of the Cenozoic grabens in the Polish Lowlands, central Poland* oraz poster M. Widery i T. Dobosza (*Proxima*, Wrocław), pt. *Provenance of pebbles occurring in the fine-grained Neogene deposits in central Poland*. Przede wszystkim warto jednak wymienić tematy i autorów referatów wprowadzających (ang. *keynotes*) w problematykę kolejnych sesji, które na zaproszenie organizatorów wygłosili światowej sławy specjaliści w dziedzinie tektoniki i sedymentologii. W porządku chronologicznym omawiane były:

- ❑ *Dynamika basenów a architektura facji (ekstensyjna, kompresyjna, przesuwcza)* — Randell A. Stephenson (Aberdeen);
- ❑ *Pochodzenie osadów* — Hilmar von Eynatten (Göttingen);
- ❑ *Aktywne baseny a neotektonika* — Klaus Reicherter (Aachen);
- ❑ *Stratygrafia sekwencji a tektonika* — George Postma (Utrecht);
- ❑ *Zależność między wynoszeniem, klimatem i erozją* — Fritz Schlunegger (Bern);
- ❑ *Równoważenie dopływu materiału* — Matthias Hinderer (Darmstadt);
- ❑ *Od riftingu do rozpadu kontynentów* — Dario Sciunach (Milano).

Streszczenia wszystkich referatów oraz posterów opublikowano w materiałach konferencyjnych. Redaktorami tomu są: Tom McCann, Niko Froitzheim, Jean Tein i Andreas Schäfer, który był jednocześnie pomysłodawcą, jak i głównym organizatorem konferencji.

Ostatnią atrakcją pobytu w Bonn była wycieczka pokonferencyjna, która odbyła się dnia 19 lutego. Naszymi przewodnikami byli: Peter Lokay, Jean Tein i Thorsten Utescher. Głównym celem wycieczki była odkrywka Garzweiler I, będąca jedną z trzech obecnie czynnych odkrywek w Reńskim Zagłębiu Węgla Brunatnego. Łącznie w odkrywkach Garzweiler I, Hambach i Inden

eksploatuje się rocznie około 100 mln ton węgla brunatnego, co stanowi ponad 55% niemieckiego wydobycia. Węgiel z Zagłębia Reńskiego wykorzystywany jest zarówno do celów energetycznych (90%, 10,3 tys. MW), jak i poddawany jest przeróbce chemicznej (10%).

W odkrywce Garzweiler I uczestnicy wycieczki z bliska mogli obserwować zalegające się mioceńskie osady morskie (piaski) i osady lądowe (piaski zawęglone, węgle brunatne). Duże wrażenie zrobiła też największa na świecie samojezdna koparka o nazwie Bagger 288, której masa wynosi 13,5 tys. ton, a jej dobowe zdolności wydobywcze sięgają 240 tys. ton węgla lub 240 tys. m³ nadkładu (ryc. 2). Interesujące były także struktury deformacyjne na kontakcie piaski podwęglowe/węgle brunatne oraz otoczaki krzemieni górnokredowych wśród osadów piaszczystych, zalegających między pokładami „środkowym” i „górnym”, czyli Frimmersdorf i Garzweiler. Niestety, geneza zarówno wspomnianych deformacji, jak i otoczków, nie została dotychczas wyjaśniona. Na koniec pobytu w odkrywce Garzweiler I obserwacjom poddany został kontakt neogeńskich piasków i plejstocenijskich: żwirów, pia-

Ryc. 1. Miejsce konferencji, Steinmann Institute für Geology Uniwersytetu w Bonn. Fot. M. Widera

Ryc. 2. Odkrywka węgla brunatnego Garzweiler I. Widoczny jest fragment największej koparki Bagger 288, która eksploatuje pokład „środkowy” Frimmersdorf

sków i mułów, reprezentujących poziomy terasowe, m.in. Renu (ryc. 3).

W drodze powrotnej do Bonn zatrzymaliśmy się jeszcze na punkcie widokowym odkrywki Hambach, która jest najgłębszą w Zagłębiu Reńskim (ponad 200 m). Wreszcie odwiedziliśmy niewielką cegielnię w Ziewel, gdzie eksploatowane są różnokolorowe ły — najprawdopodobniej paleogeńskiego/eoceńskiego wieku. W tym przypadku

Ryc. 3. Kontakt osadów neogeńskich i plejstocenijskich w odkrywce węgla brunatnego Garzweiler I. Obie fot. M. Widera

uderzające jest makroskopowe podobieństwo wspomnianych osadów do mioceńsko-plejstocenijskich łów poznańskich na Niżu Polskim. Podsumowując, można wyrazić opinię, że wycieczka pokonferencyjna była doskonałym zwieńczeniem bardzo udanego spotkania tektoników i sedymentologów w Bonn.

Marek Widera